

4.4.7 ການກຽມພ້ອມ ແລະ ແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນ

ຄວາມສໍາຄັນຂອງການປ້ອງກັນ

ໃນຂັ້ນຕອນທຳອິດຂອງເອກະສານກຳນົດ ISO 14001, ໜຶ່ງໃນບັນດາເງື່ອນໄຂຂອງນະໂຍບາຍຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນ ‘ການປ້ອງກັນ’ ມີນະໂຍບາຍ. ບໍ່ແມ່ນການກຳຈັດ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນ ມີນະໂຍບາຍ, ແຕ່ມັນເປັນການປ້ອງກັນ. ຫົວຂໍ້ເລື່ອງການປ້ອງກັນໄດ້ນຳໄປບັນຈຸໃນທົ່ວມາດຕະຖານ, ແລະ ພິເສດໃນອົງປະກອບ 4.4.7, ການກຽມພ້ອມ ແລະ ແກ້ໄຂສຸກເສີນ. ອົງການຈັດຕັ້ງສ່ວນຫຼວງຫຼາຍຈະແນໃສ່ແຕ່ການແກ້ໄຂ ເມື່ອຄິດເຖິງເລື່ອງສຸກເສີນ, ມັກຈະເບິ່ງຂ້າມແນວຄວາມຄິດໃນການກຽມພ້ອມ ຫຼື ປ້ອງກັນ ທີ່ມີຄຸນຄ່າຫຼາຍກວ່າ. ຈຸດມຸ້ງໝາຍຂອງອົງປະກອບນີ້ໃນ ISO 14001 ຄື:

- ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໃນການເກີດເຫດສຸກເສີນ
- ກຳນົດທຸກກໍລະນີສຸກເສີນທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ
- ສ້າງ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ແລະ ແຜນທົດສອບເພື່ອແກ້ໄຂທຸກກໍລະນີສຸກເສີນທີ່ອາດມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ທັນເວລາ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ
- ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງເຫດສຸກເສີນທີ່ກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ສືບຕໍ່ປັບປຸງວິທີການປະຕິບັດໃນການກະກຽມ ແລະ ແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນ.

ການກຳນົດເຫດສຸກເສີນທີ່ສໍາຄັນ

ເງື່ອນໄຂທຳອິດຂອງອົງປະກອບມາດຕະຖານນີ້ຄື ກຳນົດທຸກເຫດການ, ອຸປະຕິເຫດ, ແລະ ເຫດສຸກເສີນພາຍໃຕ້ກໍລະນີດຳເນີນການປົກຄຸມທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້, ແລະ ພິຈາລະນາແຕ່ເລີ້ມເປີດ ແລະ ປິດ. ແຕ່ລະສະພາບ, ເງື່ອນໄຂອື່ນໆທີ່ບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນໄລຍະ ດຳເນີນການ, ແລະ ບັນດາເຫດການທີ່ນອກເໜືອ ໄປຈາກການຄວບຄຸມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ. ມີຫຼາຍວິທີທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ກັບບັນດາກໍລະນີສຸກເສີນທີ່ສໍາຄັນ, ເຊິ່ງປະກອບມີ:

- ທົບທວນບັນດາເຫດການຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຫ້າປີ ຜ່ານມາ

- ກວດເບິ່ງສະຖິຕິແຕ່ລະຊະນິດຂອງເຫດການ ແລະ ເຫດສຸກເສີນທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນ, ສະຖານທີ່ເກີດ, ເວລາໃນມື້ທີ່ເກີດເຫດ, ຕຽນງານ, ການດຳເນີນງານ ແລະ ສະພາບຂອງອາກາດ, ແລະ ບັນດາປັດໃຈສໍາຄັນອື່ນໆ
- ທົບທວນບັນຫາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ບັນດາລາຍການ ການເຫດສຸກເສີນທີ່ສໍາຄັນ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂສະ ພາບການດຳເນີນງານບໍ່ປົກປະຕິ
- ລະດົມສະໝອງໃນການລວບລວມບັນດາເຫດການ ແລະ ເຫດສຸກເສີນທີ່ເປັນໄປໄດ້ຈາກບັນດາກຸ່ມບຸກຄົນຈາກແຕ່ລະໜ່ວຍງານໃນອົງການຈັດຕັ້ງ,

ISO 14001 ຂໍ້ທີ 4.4.7 ວ່າດ້ວຍການກຽມພ້ອມ ແລະ ແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນ ເວົ້າວ່າ:

ອົງການຈັດຕັ້ງຄວນຈະສ້າງ ແລະ ຮັກສາຂະບວນການໃນການກຳນົດຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ແກ້ໄຂກໍລະນີອຸປະຕິເຫດ ແລະ ສຸກເສີນ, ແລະ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ບັນເທົາຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ອ່ຽດກ່ຽວຂ້ອງກັບອົງການຈັດຕັ້ງ.

ອົງການຈັດຕັ້ງຄວນທົບທວນ ແລະ ປຸງແປງຂະບວນການກະກຽມ ແລະ ແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນບ່ອນໃດທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ, ໂດຍສະເພາະ, ຫຼັງຈາກທີ່ເກີດອຸປະຕິເຫດ ຫຼື ສະພາບສຸກເສີນແລ້ວ.

ອົງການຈັດຕັ້ງຄວນທົດສອບຂະບວນການປະຕິບັດເປັນໄລຍະ.

ສະພາບເຫດສຸກເສີນທີ່ສຳຄັນ	ສະຖານທີ່ເກີດເຫດສຸກເສີນທີ່ສຳຄັນ
<p>ໄຟ, ລະເບີດ ແກສ ຮິວ, ໄຫຼ ໄພທຳມະຊາດ – ຟ້າເຫຼື້ອມ, ແຜ່ນດິນໄຫວ, ນໍ້າຖ້ວມ, ອາກາດຮ້ອນ ຫຼື ໜາວໂພດ ການເປັເພຂອງຖັງບັນຈຸ, ເຂື່ອນ, ອຸປະກອນ, ໂຄງສ້າງ ສາຍໄຟຟ້າ ຫຼື ທໍ່ແກສຂາດ, ແຕກ, ລົ້ມ ການວິນາດສະກຳ, ການທຳລາຍ, ກໍ່ການຮ້າຍ, ວາງລະເບີດ, ຈະລາຈົນ, ຮຽກຄ່າໄຖ່</p>	<p>ສາງເກັບມ້ຽນເຄມີພັນທີ່ອັນຕະລາຍ ປ່ອນຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອອັນຕະລາຍ ຖັງນໍ້າມັນ, ເຂື່ອໄຟ, ຖັງເກັບມ້ຽນສານເຄມີ ຂະບວນການເລີ້ມເບີດ ແລະ ປິດ ຖັງບັນຈຸທີ່ມີຄວາມດັນສູງ ຖັງບັນຈຸນໍ້າມັນທາງລົດ ແລະ ທາງລົດໄຟ, ກໍ່ປັ່ນ ຈຸດຈັດສົ່ງສິນຄ້າ ໂຮງງານບຳບັດນໍ້າເສັ້ງ ແລະ ຈຸດທີ່ປ່ອຍນໍ້າເສັ້ງ ຮ່ອງລະບາຍນໍ້າຝົນ</p>

ຕົວຢ່າງຂອງເຫດສຸກເສີນທີ່ສຳຄັນໄດ້ສະເໜີໃນຕາຕະລາງຂ້າງເທິງ.

ສະຖານທີ່ສຳຄັນຂອງເຫດສຸກເສີນ (ຕົວຢ່າງ, ຈຸດເຄັ່ງຮ້ອນ) ຄວນສ້າງເປັນແຜນທີ່ ແລະ ວາງບັນດາເຄື່ອງມືໃນການແກ້ໄຂໄວ້ໃຫ້ໃກ້. ເຂດໃກ້ຄຽງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ປ່ອນປ່ອຍແກສ ຫຼື ຜົນຈາກເຫດສຸກເສີນອື່ນໆໃນສະຖານທີ່ຄວນຈະໄດ້ກຳນົດ ແລະ ໝາຍໄວ້ໃນແຜນທີ່ ເພື່ອເຕືອນໄພໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວໃນກໍລະນີເຫດສຸກເສີນເກີດຂຶ້ນ. ທິດຂອງກະແສລົມຄວນຈະໝາຍໃສ່ແຜນທີ່ ເພື່ອກຳນົດເຂດທີ່ຢູ່ໃຕ້ທິດລົມໃກ້ທີ່ສຸດ. ເຂດທີ່ເຫດການເກີດຂຶ້ນໄດ້ງ່າຍອາດມີ:

- ເຂດບ້ານເຮືອນ, ອຸດສາຫະກຳ, ກະສິກຳ, ສະຖານທີ່ພັກຜ່ອນ, ຫຼື ເຂດປະມົງ
- ແຫຼ່ງນໍ້າດື່ມ (ຕົວຢ່າງ, ນໍ້າໜ້າດິນ, ນໍ້າໃຕ້ດິນ)
- ເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຂດອະນຸລັກທຳມະຊາດ, ຂະນິດພັນທີ່ຖືກຂົ່ມຂູ່
- ເຂດວັດທະນະທຳ ຫຼື ປະຫວັດສາດ.

ລະດັບຂອງເຫດສຸກເສີນ

ເມື່ອສ້າງແຜນແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນ, ຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງໄດ້ກຳນົດລະດັບອັນຕະລາຍໄວ້ສາມລະດັບ, ແຕ່ລະລະດັບຈະກຽມພ້ອມແກ້ໄຂໃນຂອບເຂດ ແລະ ຂະໜາດໃດໜຶ່ງ:

- ສາມາດມອບໃຫ້ພະແນກຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນ

- ຕ້ອງການສ້າງທົມແກ້ໄຂສຸກເສີນໃນສະຖານທີ່; ອາດຕ້ອງການເນື້ອທີ່ຂອງສະຖານທີ່ນັ້ນ
- ເຫດສຸກເສີນທີ່ຮ້າຍແຮງຈະຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກພາຍນອກ; ອາດຍົກຍ້າຍໄປສະຖານທີ່ໃກ້ ຄຽງ ຫຼື ປ້ອງກັນການເສັງຫາຍ.

ແຜນແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນ

ໃນແຜນນີ້ຈະບໍ່ໄດ້ລິງເລິກແນະນຳໃນທຸກອົງປະກອບຂອງ ISO 14001. ການສ້າງແຜນ ແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນທີ່ຄົບຖ້ວນສົມບູນແກ່ສະຖານທີ່ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໜຶ່ງ ມັກຈະຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຊ່ຽວຊານ. ໃນບົດນີ້ຈະນຳເອົາບາງບັນຫາພື້ນຖານທີ່ຄວນຈະເອົາໃຈໃສ່. ເປັນທີ່ໜ້າປະຫຼາດໃຈທີ່ມາດຕະຖານບໍ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເຮັດແຜນ ການແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນເປັນເອກະສານ, ຕາມຄວາມເປັນຈິງກໍບໍ່ຄິດວ່າແຜນດັ່ງກ່າວສາມາດເປັນຈິງໄດ້ຖ້າວ່າຊຽນລົງໃນເຈັ້ງຂຶ້ງ. ອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງແຜນການແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນມີ:

ລະດັບທຳອິດ ແມ່ນຂະບວນການເຕືອນໄພ – ຈະຄວນເຮັດຫຍັງແດ່ເມື່ອມີເຫດສຸກເສີນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ (ຫຼື ເຫດສຸກເສີນທີ່ສຳຄັນ) ຫາກເກີດຂຶ້ນ – ຈະຕິດຕໍ່ໃຜ, ເລກໂທສຸກເສີນ, ເງື່ອນໄຂຂອງການລາຍງານ, ການປະຕິບັດການແກ້ໄຂເບື້ອງຕົ້ນ.

ກຳນົດລະບົບຂອງຄຳສັ່ງ – ສະເໜີໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຂອງທີມແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນ ໃຜຈະເປັນຜູ້ອອກຄຳສັ່ງ, ອັນໃດມີການພົວພັນກັບການລາຍງານ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບຸກຄົນ.

ສະເໜີການປະຕິບັດການແກ້ໄຂຕໍ່ເຫດສຸກເສີນແບບຕ່າງໆ – ກຳນົດແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອອກເປັນ ລະດັບທີ 1, 2, ແລະ 3 ໄຟ, ການຮົ່ວໄຫຼ, ແກສຮົ່ວ, ແລະ ເຫດສຸກເສີນແບບອື່ນໆ, ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ, ການສົ່ງຄຳສັ່ງ, ເຂດປອດໄພ, ເຕືອນໃຫ້ພາຍນອກ ຊ່ວຍເຫຼືອ, ແຜນຍົກຍ້າຍ (ຕົວຢ່າງ ໃນສະຖານທີ່ ເກີດເຫດ ແລະ ເຂດໃກ້ຄຽງ), ຈຸດລວມ, ວິທີການ ຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ມັງນັດ. **ການລາຍງານ** – ກຳນົດວ່າໃຜຈະເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບລາຍງານພາຍໃນສະຖານທີ່ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ແລະ ຕໍ່ພາຍນອກກັບຊຸມຊົນ, ລັດ, ແລະ ສິ່ງຕ່າງໆ.

ການສືບສວນເຫດການ – ສະເໜີຂະບວນການ ປະຕິບັດການແກ້ໄຂຂອງທີມໃນທັນທີທີ່ເຫດການໄດ້ຈົບລົງ, ສືບສວນຫາສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງເຫດການ, ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະໃນການດັດແປງ ແລະ ປ້ອງກັນເຫດການດັ່ງດຽວກັນໃນກໍລະນີມັນຫາກເກີດຂຶ້ນອີກ.

ເຝິກຊ້ອມການແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນ – ISO 14001 ຕ້ອງໃຫ້ການແຜນແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນຈະຕ້ອງໄດ້ທົດສອບພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ. ຕາຕະລາງເຝິກຕ້ອງປະກອບດ້ວຍເຫດຈຳລອງສຸກເສີນຫຼາຍໆແບບທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະ ສະຖານທີ່ຄວນກຳນົດໄວ້ ແລະ ທຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ປະສິທິຜົນຂອງແຕ່ລະຊຸດເຝິກຊ້ອມຄວນຈະໄດ້ຖືກປະເມີນ ແລະ ດັດແປງຂະບວນການຖ້າຈຳເປັນ, ຫຼື ຕ້ອງມີການຝຶກຕື່ມເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຕາມທີ່ເງື່ອນໄຂໄດ້ວາງໄວ້.

ສຳເນົາແຜນການແກ້ໄຂຈະຕ້ອງໄດ້ແຈກໃຫ້ທົ່ວທັງອົງການຈັດຕັ້ງ, ແລະ ທຸກໆຄົນຈະຕ້ອງໄດ້ເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງ ຂະບວນການເຕືອນໄພ ແລະ ຍົກຍ້າຍຄັ້ງທຳອິດ.

ສະມາຊິກຂອງທີມແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນຕ້ອງທຳການເຝິກຊ້ອມເປັນປົກກະຕິ, ແລະ ທຸກຄົນທັງໝົດ

ໃນສະຖານທີ່ຄວນຮ່ວມຝຶກໃນຂະບວນການແກ້ໄຂ ແລະ ຍົກຍ້າຍເບື້ອງຕົ້ນ. ຄວນບັນທຶກຜົນຂອງການເຝິກ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ວິທີແກ້ໄຂ.

ສິ່ງສຳຄັນກວ່າເອກະສານອື່ນໆ, ແຜນການແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນຈະຕ້ອງປັບປຸງໃຫ້ທັນເວລາຢູ່ສະເໝີ, ກັບບຸກຄົນ ແລະ ລາຍການເລກໂທລະສັບປະຈຸບັນ ແລະ ຈະແນໃສ່ແຕ່ຂະບວນການປະຈຸບັນເທົ່ານັ້ນ.

ສະຫຼຸບບັນດາຈຸດສຳຄັນ

- ການປ້ອງກັນ (ຕົວຢ່າງ, ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ) ເປັນອົງປະກອບສຳຄັນຂອງການກຽມພ້ອມຕໍ່ເຫດສຸກເສີນ.
- ອົງການຈັດຕັ້ງຈະຕ້ອງມີຂະບວນການກຳນົດແຫຼ່ງ, ຊະນິດ, ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສຳຄັນຂອງອຸປະຕິເຫດ ແລະ ເຫດສຸກເສີນ.
- ແຜນການແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນຈະຕ້ອງໄດ້ເວົ້າເຖິງບົດບາດຂອງບຸກຄົນ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ຊັບພະຍາກອນ, ການປະຕິບັດການແກ້ໄຂ, ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ, ການປະຊາສຳພັນທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ, ການເຝິກອົບຮົມ, ການເຝິກຊ້ອມ, ການສືບສວນ, ແລະ ການທົບທວນ ຂະບວນການປະຕິບັດ.
- ການເຝິກຊ້ອມປົກກະຕິຈະຕ້ອງໄດ້ທຳການກວດສອບປະສິດທິຜົນຂອງແຜນການແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນ.
- ແຜນການຈະຕ້ອງປັບປຸງໃຫ້ເໝາະກັບສະພາບທຸກເວລາ.